

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/189/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123461922
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová ml.
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6123461922.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, ml., v právnej veci starostlivosti o maloleté deti A., B., nar. XX.X.XXXX, C., nar. XX.XX.XXXX a D., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom u navrhovateľov, v konaní zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky: B. E., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa 29.11.2023 a otca: B. A., nar. XX.XX.XXXX trvale bytom F. G., t.č. na neznámom mieste, o návrhu manželov: H. D., nar. XX.XX.XXXX a F. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom I. XX, D. D., na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd maloleté deti A., D., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX.XX.XXXX a B., nar. XX.XX.XXXX zveruje do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov F. D., nar. XX.XX.XXXX a H. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorí sú povinní zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu ako rodičia a sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí A., D., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 90,- € mesačne, C., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 80,- € mesačne a B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 80,- € mesačne, všetko vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5P/63/2016-72 zo dňa 14.07.2017 vo výroku o výchove a výžive maloletých detí A., D., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX.XX.XXXX a B., nar. XX.XX.XXXX.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 13.12.2023 domáhali zverenia maloletých detí do ich náhradnej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti na maloleté deti otcovi maloletých detí. Spolu s návrhom vo veci samej podali aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v zmysle ktorého by do rozhodnutia súdu vo veci samej dočasne zabezpečovali starostlivosť o maloleté deti s tým, že otcovi by bola určená povinnosť prispievať na maloleté deti, každé zvlášť výživným vo výške 30% sumy životného minima pre nepľnoleté, nezaopatrené dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci, vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

2. Svoj návrh odôvodnili tým, že od 26.11.2023 sú maloleté deti v ich osobnej starostlivosti, nakoľko matka zomrela dňa XX.XX.XXXX a otec z dlhodobého hľadiska o maloleté deti neprejavuje záujem, pričom deti sú vo veku, kedy potrebujú ochranu, pocit domova a bezpečia, ktorý je dôležitý pre ich pozitívny fyzický, psychický a duševný vývin a ktorý im dokážu zabezpečiť. Uvedli, že otec pracuje

pravdepodobne na čierno v zahraničí, pričom nebol 7 rokov s deťmi v kontakte, vyživovaciu povinnosť si neplnil a ani neplní, má 2 ďalšie vyživovacie povinnosti. Maloleté deti majú informáciu, že by mal byť v podmienke a mal by mať odobratý aj vodičský preukaz. Otec komunikoval s navrhovateľkou, že by chcel deti do svojej starostlivosti, deti sa však vyjadrili, že chcú ostať v starostlivosti navrhovateľov. Maloletá C. povedala, že otec sa nevie postarať sám o seba, nevedel by sa postarať ani o nich. Maloleté deti majú ešte 2 plnoletých súrodencov, ktorí však nemajú podmienky na starostlivosť o maloleté deti. S deťmi majú dobrý vzťah, navštevovali sa, maloletej D. sú krstnými rodičmi. Maloleté deti ich poznajú, neodmietajú ich. Maloletý B. má 10 rokov, navštevuje 5. ročník Základnej školy Bakossovej, kde mu bolo hradené ZRPŠ v sume 25,- €. Maloletá C. má 12 rokov navštevuje 7. ročník Základnej školy Bakossovej, kde jej bolo hradené ZRPŠ v sume 25,- €. Maloletá D., chodí na Strednú odbornú školu obchodu a podnikania ako kozmetička 2. ročník. Toho času neevidujú žiadne výchovné problémy s maloletými deťmi, komunikujú aj so školami detí. Uviedli, že bývajú v nájme v 3 - izbovom byte, vlastníkom bytu je obec I.. Maloleté deti majú u nich zariadenú vlastnú izbu. Okrem navrhovateľov žijú v spoločnej domácnosti aj ich biologické deti, J., ktorá má 10 rokov a H. má 14 rokov. Biologické deti nemajú problém so zverením maloletých detí A. do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka uviedla, že je zamestnaná v Harmaneckých papierňach, ako manipulant VZV, jej mesačný príjem v čistom je cca 900,- €. Pracovná doba je 2 dni ráno, 2 dni noc a 4 dni voľno. Od 9/2023 do 12/2023 je na PN. Iný príjem nemá, pričom poberá prídavky na 2 mal. deti. Navrhovateľ je zamestnaný v Harmaneckých papierňach, ako manipulant VZV, jeho mesačný príjem v čistom je cca 1.300,- €, pričom si uplatňuje daňový bonus. Okrem toho chodí cca 1 - 2x do mesiaca ako rozvoz pre Bolt Food, z čoho má príjem cca 60,- €, ide však o nepravidelný príjem. Náklady na domácnosť sú: 560,- € na nájom, 50,- € elektrina, Internet s TV 50,- €, paušály 130,- € (3 osoby), PHM 60,- €, strava, hygiena a drogeria 400,- € (4 osoby), oblečenie a obuv 200,- € sezónne. Uviedli, že nemajú žiadne zdravotné problémy ani výdavky spojené so zdravotnou starostlivosťou. Náklady na maloleté deti Záslavové uviedli: oblečenie a obuv 300,- €, prerobenie miestnosti spolu s vybavením, posteľami 500,- €. Pediatričkou detí je MUDr. Golianová. Maloletý B. má astmu, užíva pri záchvate lieky, je sledovaný v Žiari nad Hronom u alergiológa, maloletá C. mávala epileptické záchvaty 3 roky dozadu, je sledovaná. Navrhovatelia uviedli, že poznajú denný režim, zdravotný stav aj školské výsledky maloletých detí A..

3. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica (ďalej len ako „úrad“) zo dňa 02.01.2024 vyplynulo, že úrad vykonal v domácnosti navrhovateľov sociálne zisťovanie. Zo správy vyplynulo, že maloleté deti pochádzajú z manželského zväzku rodičov. Manželstvo rodičov bolo rozvedené a maloleté deti žili v domácnosti matky, ktorá sa o maloleté starala. Otec posledných sedem rokov neprejavoval záujem o maloletých a neprispieval na výživu maloletých detí. Matka maloletých detí zomrela XX.XX.XXXX. Odo dňa úmrtia matky sú maloletí v domácnosti sestry matky, navrhovateľky a jej manžela. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/189/2023-10, zo dňa 19.12.2023, vykonateľného 19.12.2023 boli maloleté deti dočasne zverené do starostlivosti navrhovateľov a otcovi maloletých detí bola určená povinnosť dočasne prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške 30% zo sumy životného minima, na plnoleté nezaopatrované dieťa. Navrhovatelia majú k maloletým deťom majú vytvorený vzájomný citový vzťah, v minulosti sa s matkou maloletých detí a s maloletými pravidelne stretávali. Maloleté deti poznajú ich domácnosť, s deťmi navrhovateľov: H. D., nar. XX.XX.XXXX a J. D., nar. XX.XX.XXXX si rozumejú a berú ich ako vlastných súrodencov. Rodina žije v trojizbovom byte, prenajatom od Obce Harmanec. V domácnosti žijú mal. deti Záslavové, navrhovatelia a ich spoločné deti J. a H.. Maloletí C., J. a B. obývajú jednu izbu, ktorá je prerobená z obývačky. Každé dieťa má vlastné lôžko a priestor na domácu prípravu na vyučovanie. Maloletá D. má v kuchyni, ktorá je priestranná, vytvorený priestor na oddych a prípravu na vyučovanie a na odkladanie osobných vecí. Syn navrhovateľov, maloletý H., má vlastnú izbu. Navrhovatelia majú k dispozícii spálňu. Domácnosť je zariadená moderným nábytkom. Hygienicky je udržiavaná na veľmi dobrej úrovni. Maloleté deti Záslavové majú vytvorené vhodné podmienky pre zdravý psychický a fyzický vývin. Počas návštevy úradu v domácnosti navrhovateľov sa maloleté deti D., C. a B. pred úradom vyjadrili, že chcú zostať žiť u navrhovateľov, lebo sa v ich domácnosti cítia dobre. K otcovi nemajú vytvorený citový vzťah, lebo sa s ním už minimálne sedem rokov nestretli. Otec ich nekontaktuje žiadnym spôsobom. Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota vyplynulo, že otec na známych adresách Šivetice 6 ani adrese J. XXX, K. nenachádza. Telefónne číslo na otca XXXX XXX XXX je nefunkčné.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 19. 02. 2024. Otec bol dňa 16.02.2024 telefonicky kontaktovaný ohľadom termínu pojednávania. Otec uviedol, že zásielky si nepreberá, pretože je pracovne vo Švajčiarsku, pojednávania sa však chce zúčastniť, avšak 19.02.2024 sa pojednávania

nebude môcť zúčastniť. Dňa 19.02.2024 súdu mailom oznámil, že z dôvodu jeho práce v zahraničí súhlasí s pojednávaním bez jeho prítomnosti. Zároveň uviedol, že súhlasí so zverením mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov z dôvodu, že mu deti povedali, že ho nechcú nikdy v živote vidieť. S poukazom na uvedené a na § 180 CSP súd dňa 19.02.2024 konal a rozhodoval v neprítomnosti otca.

5. Navrhovateľka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu. Uviedla, že maloleté deti prišli k nim z dôvodu smrti ich mamy, jej sestry. Boli s nimi aj s ich matkou pravidelne v kontakte. Deti sú u nich zvyknuté, poznajú ich domácnosť, už aj predtým poznali ich domácnosť. Maloletej D. sú aj krstní rodičia. Majú vytvorenú medzi sebou už aj citovú väzbu. Deti sú u nich spokojné, nesťažujú sa, aj ich objímu, rozprávajú sa, zaujímajú sa o seba navzájom. S ich deťmi si rozumejú, berú sa už ako súrodenci. Maloletá D. má 16 rokov, navštevuje 2. ročník strednej školy v Banskej Bystrici, učí sa dobre. Chodí aj na hip-hop, kde sa nič neplatí. Nenavštevuje špecializované ambulancie, nebyva často chorá, neužíva pravidelne lieky. Maloletá Viktória má 12 rokov, navštevuje 7. ročník základnej školy, má slabšie výsledky. Odkedy je u nich, má už lepší prospech, pomáha jej s učením navrhovateľ. Záujmové krúžky nemá žiadne. Je vedená na neurológii pre epileptické záchvaty, na čo bola aj operovaná, keď mala 8 rokov. Odvtedy je v poriadku, nemá už záchvaty. Lieky pravidelne neužíva žiadne, nebyva často chorá. Maloletý B. má 10 rokov, navštevuje 5. ročník základnej školy, učí sa dobre, pomáhajú mu s učením aj ostatné deti aj navrhovateľ. Nemá žiadny záujmový krúžok. Je astmatik, lieky užíva iba keď má záchvat, tento zatiaľ nemal. S deťmi nie sú žiadne výchovné problémy, sú vychované, slušné. Maloletá D. už aj pomôže v domácnosti. Maloletá C. je skromná, maloletý B. je skôr taký maznák. Otec sa informoval na deti telefonicky, väčšinou pod vplyvom alkoholu, potom boli z jeho strany iba výčitky, že prečo s ním deti nechcú byť. Deti s ním však nechcú komunikovať. Naposledy sa videli pred 3-4 rokmi. Pred pojednávaním sa otec telefonicky domáhal kontaktu s deťmi. Preto deťom povedali nech sa sami rozhodnú, či sa chcú stretnúť s otcom, alebo nie. Otec sa na to asi urazil, že deti s ním nechcú byť. Z jeho strany však boli iba samé výčitky. Na výživu detí otec poslal len raz sumu 150,- € v decembri 2023, odvtedy nič. Bývajú v 3- izbovom obecnom byte, spolu s manželom, s ich 2 maloletými deťmi a 3 maloletými deťmi Záslavovými. Deti Záslavové majú u nich svoj priestor, prerobili im vlastnú izbu. Poukázala, že v registri trestov nemá žiaden záznam ani v registri priestupkov. Nemá zdravotné obmedzenia ani invaliditu. Má plnú spôsobilosť na právne úkony. Jej čistý mesačný príjem je cca 1.000,- € mesačne, iný príjem nemá.

6. Navrhovateľ sa na pojednávaní pripojil k návrhu navrhovateľky a rovnako zotrval na podanom návrhu. Uviedol, že sa chce tiež podieľať na starostlivosti o deti, chce navrhovateľke v tomto pomáhať. S deťmi Záslavovými majú vytvorenú citovú väzbu, rozprávajú sa aj o ich problémoch, čo zažili. Maloletý B. je spolužiak s ich dcérou J., ak niečo nevie, pomáha mu aj do školy. Podľa jeho názoru sa mal. deti A. u nich cítia dobre, sú spokojné. Uviedol, že mal. deti sú u nich od 26.11.2023, potom ako zomrela ich matka. S manželkou sa rozhodli hneď, že deti ostanú u nich. Staršia sestra mal. detí, Magdaléna je už síce plnoletá, žije sama v byte, ale ešte je mladá, nechceli ju zaťažovať starostlivosťou o súrodencov. Chodí deti pravidelne navštevovať, informuje sa na nich. Rovnako aj ich najstarší brat F., ktorý tiež pomáhal s prerábkou bytu. Otec telefonicky voláva deťom, ale väčšinou je pod vplyvom alkoholu, na deti sa inak neinformuje. Z jeho strany sú to len samé výčitky. Ako zomrela ich matka, otec neprejavil záujem zobrať si deti k sebe, starať sa o ne. Odmietol sa o tom baviť aj po pohrebe, že on ide do Švajčiarska, odvtedy za deťmi osobne nebol. Otec prispel na výživu detí iba 1x sumou 150,- € v tom decembri 2023, inak nie. Čo sa týka bytových pomerov tieto sú také ako uviedla navrhovateľka. Mesačné poplatky za bývanie sú nájom, voda, teplo cca 640,- €, električka 50,- €, strava cca 700-800,- €. Príjem zo zamestnania má cca 1.000-1.400,- € mesačne, je to rôzne, iný príjem nemám. Vyživovaciu povinnosť má k 2 maloletým deťom, H. má 14 rokov a Diana 11 rokov. Nemá záznam v registri trestov ani priestupky. Nemá zdravotné obmedzenia, ani invaliditu. Má plnú spôsobilosť na právne úkony.

7. Opatrovník na pojednávaní uviedol, že maloleté deti majú v domácnosti navrhovateľov vytvorené veľmi dobré a bezpečné podmienky a prostredie pre zdravý psychický a fyzický vývin. Majú vlastnú izbu s vlastnými lôžkami. Domácnosť je udržiavaná, hygienicky na veľmi dobrej úrovni. Zo strany školy neboli avizované žiadne nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti o maloleté deti zo strany navrhovateľov. Na základe odporúčania úradu sú v rodine maloletých detí vykonávané opatrenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately prostredníctvom CDR Banská Bystrica. V rodine budú vykonávané odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii. S poukazom na bezpečné prostredie v ktorom sa maloleté deti nachádzajú, na citovú väzbu maloletých k navrhovateľom, keďže matka maloletých zomrela a maloleté

deti nie sú dlhodobo v kontakte s otcom, je v najlepšom záujme maloletých detí, aby ich súd zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov a otca zaviazal prispievať na výživu maloletých výživným vzhľadom na vek a odôvodnené potreby maloletých detí, na Účet úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia.

8. Z opatrovaneckého spisu maloletých detí vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5P/63/2016-72 zo dňa 14.06.2017, právoplatným a vykonateľným dňa 25.07.2017 súd rozviedol manželstvo rodičov mal. detí, mal. deti na čas po rozvoze zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bola oprávnená maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a otcovi určil povinnosť prispievať na výživu mal. detí výživným vo výške 50,- € mesačne na každé dieťa zvlášť. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 37P/189/2023-10 zo dňa 19.12.2023, vykonateľným dňa 09.02.2017 súd maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX,XX.XXXX a D., nar. XX.XX.XXXX dočasne zveril do starostlivosti navrhovateľov H. D., nar. XX.XX.XXXX a F. D., nar. XX.XX.XXXX a otcovi bola dočasne určená povinnosť prispievať na výživu maloletých detí, na každé dieťa zvlášť, výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima, na nepľnoleté, nezaopatrované dieťa, podľa osobitného predpisu mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám navrhovateľov, počnúc dňom doručenia uznesenia. Trvanie neodkladného opatrenia určil súd do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

9. Zamestnávateľ navrhovateľov SHP Harmanec a.s. uviedol, že priemerný čistý mesačný príjem navrhovateľa je vo výške 1.204,69 € a navrhovateľky vo výške 716,05 €.

10. Z oznámenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica zo dňa 31.01.2024 vyplynulo, že otec maloletých nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nepoberá ani žiadne štátne sociálne dávky vyplácané úradom.

11. Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica zo dňa 31.01.2024 vyplynulo, že navrhovateľa nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, navrhovateľka je poberateľkou prídavku na dve deti, na každé zvlášť 60,- € mesačne.

12. Z oznámenia Sociálnej poisťovne vyplynulo, že navrhovateľ bol dočasne práceneschopný v období od 16.01.2024 do 30.01.2024, nemocenské v sume 125,70 € mu bolo vyplatené vo februári 2024. Navrhovateľka bola dočasne práceneschopná v období od 16.01.2024 do 30.01.2024, nemocenské v sume 118,40 € jej bolo vyplatené vo februári 2024. Otec nepoberá žiadny dávku vyplácanú Sociálnou poisťovňou.

13. Z oznámenia Okresného riaditeľstva policajného zboru v Žiari nad Hronom zo dňa 31.01.2024 vyplynulo, že otec nie je vlastníkom ani držiteľom žiadneho motorového vozidla.

14. Lustráciou v registri obyvateľov SR súd zistil, že matka maloletých detí zomrela XX.XX.XXXX. Otec maloletých detí má okrem mal. detí ďalšiu vyživovaciu povinnosť na maloletého B. A., nar. XX.XX. XXXX.

15. Lustráciou v katastri nehnuteľností z LV č. XXXX vyplýva, že otec je podielovým spoluvlastníkom rodinného domu v katastrálnom území H., okres D. D., ktorý má v spoluvlastníckom podiele 1/21. Titulom nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu je Uznesenie 24D/527/2014 ZO DŇA 28.02.2020 – č.z. 1136/2020.

16. Lustráciou v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov zistil, že otec maloletých detí má 4 záznamy. Navrhovateľa nemajú záznam v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov.

17. Z oznámenia Spojenej školy, Školská 7, Banská Bystrica zo dňa 08.01.2024 vyplynulo, že mal. D. navštevuje školu pravidelne, výsledky v škole dosahuje na hornej hranici priemeru, nenavštevuje školskú jedáleň, výchovné problémy s maloletou nie sú žiadne, škola s ňou a aj s navrhovateľmi o ťažkej životnej situácii, v ktorej sa mal. Ocítla, komunikuje.

18. Z oznámenia Základnej školy s materskou školou Jána Bakossa, Bakossova 5, Banská Bystrica zo dňa 08.02.2024 vyplynulo, že mal. Viktória je žiačkou 7. ročníka, s uspokojivými vzdelávacími výsledkami. V školskej jedálni sa nestravuje, správanie maloletej je bezproblémové, rešpektuje vyučujúcich aj spolužiakov. Mal. B. je žiakom 5. ročníka, školu navštevuje pravidelne, študijné výsledky

sú priemerné, výchovné problémy s mal. nie sú žiadne, starostlivosť zo strany navrhovateľov o obe mal. deti je na dobrej úrovni.

19. Podľa § 54 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou.

20. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

21. Podľa § 45 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v

náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

22. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

24. Náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou, pričom súd musí vždy skúmať či maloleté dieťa nemožno zveriť do niektorej z prvých dvoch foriem náhradnej starostlivosti a až následne pristupovať k najkrajnejšiemu riešeniu, a to nariadeniu ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom. Súd zruší ústavnú starostlivosť vždy ak dieťa možno umiestniť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Náhradná osobná starostlivosť ako jedna z foriem náhradnej starostlivosti prichádza do úvahy v prípadoch, kedy rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča je v záujme maloletého dieťaťa. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti má zabezpečiť výchovu dieťaťa v čo najprirodzenejšom rodinnom prostredí.

25. V danej veci súd vykonaným dokazovaním zistil, že maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené a maloleté deti boli na čas po rozvoде zverené do osobnej starostlivosti matky. Matka mal. detí dňa XX.XX.XXXX zomrela, pričom otec o maloleté deti dlhodobo neprejavuje záujem, nestretávajú sa minimálne 3 roky, maloleté deti nemajú k otcovi vytvorený pozitívny vzťah. V dôsledku smrti matky a nezájmu otca navrhovateľa prevzali faktickú starostlivosť o maloleté deti, ktoré sa v ich domácnosti nachádzajú už od 26.11.2023 a spolu s návrhom vo veci samej žiadali neodkladným opatrením do skončenia konania zveriť maloleté deti do ich starostlivosti, čomu súd aj vyhovel. Navrhovateľka je sestrou matky mal. detí, pričom spolu s navrhovateľom - manželom sú krstnými rodičmi maloletej D.. Maloleté deti navrhovateľov poznajú, ako rodiny sa stretávali, domácnosť navrhovateľov je maloletým deťom známa, s navrhovateľmi ako aj s ich mal. deťmi majú vytvorené pozitívne citové väzby, dôverujú im, vyjadrili súhlas so zverením do ich starostlivosti. Maloleté deti majú ešte dvoch starších pľnoletých súrodencov, s ktorými sa stretávajú, avšak tí by podľa vyjadrenia navrhovateľov ešte nezvládli starostlivosť o maloletých. Vo vzťahu k otcovi maloleté deti deklarovali odmietavý postoj. Otec mal ústne navrhovateľom vyjadriť záujem mal. deťom poskytovať starostlivosť, následne však súdu v emaille zo dňa 19.02.2024 oznámil, rešpektujúc odmietavý postoj maloletých voči nemu, že súhlasí so zverením mal. detí navrhovateľom. Sociálnym šetrením v domácnosti navrhovateľov bolo preukázané, že navrhovateľa majú vytvorené veľmi dobré podmienky pre výchovu maloletých, svoju domácnosť prispôbili potrebám maloletých detí, poznajú povahu, potreby maloletých aj ich zdravotný stav, podporujú ich. Navrhovateľa sú pre maloleté deti osobami, ktoré im dávajú pocit istoty, bezpečia, v ich starostlivosti maloleté deti napredujú, navrhovateľa ich podporujú v školských aj mimoškolských aktivitách. Sociálnym šetrením neboli zistené nedostatky v starostlivosti navrhovateľov o maloleté deti, pričom v rodine sú a aj budú vykonávané opatrenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately prostredníctvom CDR Banská Bystrica na pomoc a podporu rodiny v novej životnej situácii. V danom prípade mal súd preukázané, že rodičia aktuálne nemôžu zabezpečovať starostlivosť maloletým deťom, nakoľko matka maloletých detí zomrela a otec prestal prejavovať reálny záujem o maloleté deti, neprejavil záujem o maloleté deti ani v tomto konaní, uviedol súdu, že pracuje v zahraničí, vo Švajčiarsku, nemá možnosť vychovávať maloleté deti, pričom maloleté deti nemajú s otcom vytvorený bližší citový vzťah, odmietli jeho starostlivosť. Navrhovateľa majú vytvorené vhodné sociálne, bytové a ekonomické podmienky, obaja sú zamestnaný, dosahujú pravidelný mesačný príjem, spĺňajú aj ostatné zákonné podmienky, morálne a osobnostné

predpoklady, nemajú zdravotné obmedzenia, ktoré by im bránili vo výkone starostlivosti o maloleté deti. Súd vzhľadom na takto zistený skutkový stav, má za to, že zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov je predovšetkým v záujme maloletých detí. Na strane navrhovateľov nemal súd preukázanú žiadnu prekážku, ktorá by im bránila v zabezpečovaní náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté deti. Keďže navrhovatelia spĺňajú všetky zákonom stanovené predpoklady pre zverenie maloletých do ich starostlivosti, súd ich návrhu vyhovel. Navrhovatelia sú povinní zabezpečovať osobnú starostlivosť maloletým deťom ako rodiča a sú oprávnení deti zastupovať v bežných veciach, Zákonným zástupcom maloletých detí stále ostáva otec maloletých detí, ktorý ich zastupuje v podstatných veciach týkajúcich sa maloletých detí.

26. Zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov však otcovi nezaniká jeho zákonná vyživovacia povinnosť. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že v rámci rozvodového konania v roku 2017 bola otcovi určená povinnosť prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške 50,- € mesačne, na každé dieťa zvlášť. V súčasnosti otec nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, pričom podľa jeho tvrdenia pracuje v zahraničí, vo Švajčiarsku. Okrem maloletých detí má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť na maloletého syna. Doposiaľ prispel na výživu maloletých detí len 1x v decembri 2023 sumou 150,- €, okrem toho na maloleté deti neprispieva žiadnym spôsobom. S maloletými deťmi nie je v kontakte. Pri určení výšky výživného tak súd vychádzal z platnej metodiky pre výpočet výživného na maloleté dieťa, tzv. tabuľkové výživné a zároveň aplikoval princíp potenciality príjmu otca, keďže otec sám uviedol, že sa pojednávania nezúčastní, nakoľko je pracovne v zahraničí. Súd má za to, že je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy v národnom hospodárstve SR, ktorá za rok 2023 je vo výške cca 570,- € netto mesačne. Maloletá D. má 16 rokov, navštevuje strednú školu, má záujmy primerané veku, je zdravá. Maloletá Viktória má 12 rokov, navštevuje 7. ročník ZŠ, je sledovaná v neurologickej ambulancii pre epileptické záchvaty, nemá záujmové krúžky. Maloletý B. má 10 rokov, navštevuje 5 ročník ZŠ, nemá záujmové krúžky, je astmatik. Vzhľadom na uvedené súd v súlade s kritériami v zmysle § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých D. výživným vo výške 90,- € mesačne, čo predstavuje cca 15 % z (potencionálneho) príjmu otca, C., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 80,- € mesačne, čo predstavuje cca 13 % z (potencionálneho) príjmu otca a B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 80,- € mesačne, čo predstavuje tiež cca 13 % z (potencionálneho) príjmu otca. V zmysle ustanovenia § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd určil otcovi plniť si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica.

27. Počiatok plnenia vyživovacej povinnosti súd otcovi určil od právoplatnosti rozhodnutia, kedy nadobudne zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti účinnosť s prihliadnutím aj na nariadené neodkladné opatrenie v danej, ktorým bol otec zaviazaný prispievať na výživu detí v priebehu konania.

28. Keďže súd návrhu navrhovateľov a maloleté deti zveril do ich náhradnej osobnej starostlivosti, týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5P/63/2016-72 zo dňa 14.06.2017 vo výroku o výchove a výžive maloletých detí A..

29. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil.

30. Po vyhlásení rozhodnutia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sa navrhovatelia a opatrovník maloletých detí vzdali práva podať odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie

dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).